

Sygn. akt: I C 2064/18

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Andrzej Antkiewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Monika Kopczyńska

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2018 r. w Grudziądzu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko E. T.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. oddała wniosek powoda o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2064/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 grudnia 2018 r.

(...) w W. w pozwie wniesionym w dniu 12 kwietnia 2018 roku domagał się zasądzenia od E. T. kwoty 508,89 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu. Z pozwu wynikało, że dochodzone roszczenie stanowi wierzytelność z tytułu umowy debetu w eurokoncie, zawartej przez pozwaną 16 października 2008 r. z Bankiem (...) S.A. w W., a powód nabył ją w drodze cesji. Na dochodzoną kwotę składały się:

- należność główna w kwocie 300 zł,
- skapitalizowane odsetki umowne i odsetki za opóźnienie w spłacie należności głównej, w łącznej kwocie 208,89 zł.

W nakazie zapłaty z 27 kwietnia 2018 r. referendarz sądowy uwzględnił żądanie pozwu w całości (k. 32 akt). Nakaz ten został uchylony postanowieniem z 6 września 2018 r. (k. 36 akt).

W związku z treścią art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1104), w piśmie z dnia 29 października 2018 r. powód wskazał datę wymagalności roszczenia głównego – 18 sierpnia 2011 r. Powołując się na przepis art. 117¹ § 1 k.c., dodany przez ww. ustawę, wniósł, aby Sąd nie uwzględnił upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko pozwanej, gdyż wymagają tego względy słuszności. Dla uzasadnienia tego poglądu powołał się na to, że powództwo w tej sprawie skierowano

w czasie, gdy nie obowiązywały przepisy art. 117 § 2¹ k.c. Zdaniem powoda, uwzględnienie z urzędu przedawnienia roszczenia niewątpliwie stanowiłoby naruszenie zasady pewności prawa i pozbawiałoby powoda ochrony jego praw podmiotowych (k. 43-44 akt).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 16 października 2008 r. E. T. zawarła z Bankiem (...) S.A. w W. umowę eurokonta oraz umowę dopuszczalnego debetu w eurokoncie, na mocy której przyznano jej prawo do korzystania z debetu do wysokości 300 zł na warunkach określonych w umowie

Dowód: umowa eurokonta i umowa dopuszczalnego debetu w eurokoncie – k. 9-15 akt

Na skutek braku spłaty wykorzystanego debetu, Bank (...) S.A. S.A. wypowiedział umowę dopuszczalnego debetu w eurokoncie ze skutkiem na dzień 18 sierpnia 2011 r. (okoliczności niesporne).

W dniu 6 grudnia 2017 r. Bank (...) S.A. zawarł z U. 3 Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym umowę przelewu wierzytelności, której przedmiotem był pakiet wierzytelności o charakterze bankowym, w tym wierzytelność względem pozwanej (okoliczność niesporna).

W dniu 13 grudnia 2017 r. (...) zbył nabyte wierzytelności od Banku (...) S.A. na rzecz powoda, w tym wierzytelność wobec pozwanej, która w tym czasie wraz z odsetkami opiewała na kwotę 503,31 zł.

Na dzień 20 marca 2018 r. wysokość zobowiązania pozwanej wynosiła:

- 300 zł z tytułu niespłaconego kapitału (debetu),
- 208,89 zł z tytułu odsetek za opóźnienie od niespłaconego debetu.

Pismem z 22 stycznia 2018 r. powód poinformował pozwaną o przelewie i wezwał do spłaty zadłużenia wraz z odsetkami.

Dowody: umowa przelewu wraz z wyciągiem z wykazu wierzytelności – k. 16 i 19-21 akt

wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu – k. 6 akt

zawiadomienie o cesji wierzytelności – k. 7 akt

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 1376 ze zm.) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Pozwana nie zwróciła kwoty wykorzystanego kredytu w ramach debetu na rachunku bankowym, zatem bank miał prawo wypowiedzieć umowę i scedować wierzytelność o jego zapłatę na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego, który następnie przelał wierzytelność na powoda (art. 509 § 1 k.c.).

Zgodnie z art. 118 k.c., w brzmieniu obowiązującym do 9 lipca 2018 r., jeżeli przepis szczególny nie stanowił inaczej, termin przedawnienia wynosił lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Dochodzone pozwem roszczenia pozostają w związku z działalnością gospodarczą banku. Roszczenia te podlegały zatem trzyletniemu przedawnieniu. Wierzytelność o zwrot debetu stała się wymagalna w dniu 18 sierpnia 2011 r., zatem termin przedawnienia roszczenia o zwrot kwoty wykorzystanej przez pozwaną w ramach debetu upłynął w dniu 18 sierpnia

2014 r. W momencie sprzedaży wierzytelności przez Bank (...) S.A. oraz nabycia jej przez powoda, jak i w dniu wniesienia pozwu, roszczenie o zwrot debetu było więc przedawnione.

Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1104) roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie tej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom przedawnienia określonym w zmienionych lub dodanych przepisach Kodeksu cywilnego. W dodanej nowelą art. 117 § 2¹ k.c. przesądzono, że ustawowym skutkiem upływu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi jest przekształcenie tego roszczenia w zobowiązanie naturalne. Z tą chwilą, z mocy samego prawa, następuje niemożność przymusowej realizacji roszczenia, czyli niemożność jego dochodzenia przed sądem. Zgodnie z art. 117 § 2¹ k.c. skutek przedawnienia następuje z mocy samego prawa. W przypadku upływu terminu przedawnienia efekt niekorzystny dla uprawnionego w postaci przekształcenia roszczenia w roszczenie niezaskarżalne realizuje się więc bez udziału dłużnika. Zgodnie z dodanym art. 117¹ § 1 k.c. w wyjątkowych przypadkach sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności. W art. 117¹ § 2 k.c. określono przesłanki, które podlegają ocenie przez organ stosujący prawo w ramach przywołanej klauzuli generalnej. Są nimi: długość terminu przedawnienia, długość okresu od upływu terminu przedawnienia do chwili dochodzenia roszczenia oraz charakter okoliczności, które spowodowały niedochodzenie roszczenia przez uprawnionego, w tym wpływ zachowania zobowiązanego na opóźnienie uprawnionego w dochodzeniu roszczenia. Zdaniem ustawodawcy pozwole to sądowni, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, na nieuwzględnienie upływu terminu przedawnienia. Proponowana regulacja złagodzi tym samym rygor ustawowego skutku upływu terminu przedawnienia. W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że przy stosowaniu przesłanki "względów słuszności" uprawnione jest odwołanie się do poglądów, jakie w doktrynie i orzecznictwie ukształtowały się przy stosowaniu przesłanki "zasad współżycia społecznego" (por. Z. Banaszczyk (w:) System prawa prywatnego, t. 6, s. 886 i n.). Zaznaczono jednocześnie, że spełnienia tej przesłanki nie można widzieć w samym uchyleniu się od zadośćuczynienia roszczeniu, gdyż dłużnik jedynie korzysta z ustawowych skutków upływu terminu przedawnienia. Choć jest oczywiste, że upływ terminu może się okazać dla niego niezwykle korzystny, nie sposób postawić mu zarzutu nadużycia prawa; zarzut ten będzie bezprzedmiotowy. W omawianej sytuacji nie ma więc zastosowania art. 5 k.c. Zdaniem projektodawcy, samo rozważenie interesów stron i взгляд na zasady słuszności mogłoby prowadzić do nieuzasadnionego nieuwzględniania przedawnienia. Konieczne jest zatem, aby istniała także wyjątkowość (nadmierzalność, nietypowość) danego przypadku.

Jak już wskazano, w art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. zawarto unormowanie zagadnień dotyczących skutku przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, w przypadku gdy przed wejściem w życie ustawy roszczenie to uległo przedawnieniu, ale nie zgłoszono zarzutu przedawnienia. W takim przypadku do przedawnionego roszczenia znajdują zastosowanie nowe przepisy. Oznacza to, że po wejściu w życie ustawy przedawnienie takiego roszczenia jest brane przez sąd pod uwagę bez względu na zarzut pozwanego (art. 117 § 2¹ k.c.), przy czym sąd może nie uwzględnić przedawnienia w razie zaistnienia przesłanek z art. 117¹ k.c.

W ocenie Sądu Rejonowego orzekającego w tej sprawie, okoliczności, na które powołał się powód w piśmie z 29 października 2018 r. dla uzasadnienia nieuwzględnienia z urzędu przedawnienia dochodzonego w sprawie roszczenia, nie stanowią uzasadnionego przypadku, o którym mowa art. 117¹ § 1 k.c. Powód powołuje się bowiem na działanie ustawodawcy, a nie okoliczności wskazane w art. 117¹ § 2 k.c., w szczególności leżące po stronie wierzyciela lub dłużnika. Stanowisko powoda zmierza do zniweczenia normy art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r., a jego uwzględnienie prowadziłoby do naruszenia woli ustawodawcy, którego zamiarem było wprowadzenie natychmiastowej ochrony konsumentów poprzez uniemożliwienie od dnia wejścia w życie ustawy dochodzenia przed sądami przedawnionych roszczeń wobec konsumentów.

W tych okolicznościach powództwo podlegało oddaleniu wobec przedawnienia roszczenia (art. 117 § 2¹ k.c. w zw. z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw).

Wraz z roszczeniem głównym przedawnia się również roszczenie o zwrot odsetek (zob. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2005 r., III CZP 42/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 149), dlatego powództwo nie mogło być uwzględnione również w zakresie roszczenia o zapłatę odsetek.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. a contrario. Powód przegrał sprawę w całości, dlatego jego wniosek o zasądzenie zwrotu kosztów procesu od pozwanej nie mógł być uwzględniony.